



Raadsvoorstel

portefeuillehouder T.A.F.A. Klomberg	begrotingsprogramma 3 Bestuur & organisatie	draagt bij aan Global Goal(s) 7 Betaalbare en duurzame energie 11 Duurzame steden en gemeenschappen
b en w-vergadering 21 februari 2023	agendapunt Circ.	bijlage(n) ter inzage 1 Brief Alliander 28-11-2022 2 Afsprakenkader kapitaalbehoefte regionale netwerkbedrijven 25-11-2022 3 Belangrijkste elementen in het Afsprakenkader
rol raad Ter besluitvorming	soort document Raadsvoorstel en -besluit	
voorbereidende vergadering 14 maart 2023	agendapunt	
raadsvergadering 28 maart 2023	agendapunt	
onderwerp Afsprakenkader Kapitaalbehoefte Regionale Netwerkbedrijven.		

INHOUD VOORSTEL

- 1 Kennis te nemen van de brief van Alliander d.d. 28 november 2022 met daarin het voornemen om het Afsprakenkader Kapitaalbehoefte Regionale Netwerkbedrijven voor besluitvorming te agenderen op de AvA van 19 april 2023;
- 2 een positieve zienswijze geven op het voornemen van het college om in te stemmen met het Afsprakenkader op de AvA van 19 april 2023.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?

Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan de energietransitie, als onderdeel van Global Goal nummers 7 en 11.

Het besluit tot instemming met het Afsprakenkader in de AvA is een privaatrechtelijke rechtshandeling en conform artikel 160, 1e lid Gemeentewet een bevoegdheid van het college. Hoewel het Afsprakenkader zelf geen directe consequenties voor de gemeentelijke aandeelhouders bevat, geven wij de raad de gelegenheid om wensen en bedenkingen kenbaar te maken en in te stemmen met het Afsprakenkader. Argumentatie hiervoor is gelegen in het feit dat het Afsprakenkader wel de uitgangspunten bevat voor een toekomstig aandeelhouderschap van de Staat als Alliander een verzoek daartoe doet. Daarbij dient in ogenschouw te worden genomen dat een toekomstig aandeelhouderschap van de Staat tot een afname van het aandelenpercentage van de huidige aandeelhouders kan leiden, het zogenaamde 'verwateren'. Dat heeft in voorkomend geval direct invloed op de mate van zeggenschap en het aandeel in een dividenduitkering van de huidige aandeelhouders.

2 Wat is de aanleiding?

De netwerkbedrijven (waaronder Alliander N.V.) hebben een zeer grote investeringsopgave, onder meer gelet op de energietransitie. Veel aandeelhouders die Alliander in 2021 een lening hebben verstrekt (ook gemeente Rheden, zie raadsbesluit 21.53 d.d. 9 november 2021), hebben Alliander opgeroepen te onderzoeken of en onder welke voorwaarden een bijdrage van de Staat mogelijk is. Het versterken van de eigen vermogenspositie van Alliander is bedoeld voor de financiering van de energietransitie. Door de combinatie van sterk toenemende investeringen, lange terugverdientijden en lage rendementen, neemt de financieringsbehoefte van Alliander sterk toe.

De Staat en de netwerkbedrijven Alliander N.V. (Alliander), Enexis Holding N.V. (Enexis) en Stedin Holding N.V. (Stedin) zijn tot een onderhandelingsakkoord gekomen over de voorwaarden waaronder een kapitaalstorting en daarmee aandeelhouderschap door de Staat in de netwerkbedrijven in de toekomst mogelijk wordt. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in het Afsprakenkader. Dit onderhandelingsakkoord is tot stand gekomen na intensieve gesprekken tussen de netwerkbedrijven, hun aandeelhoudersvertegenwoordigers en de ministeries van Financiën en van Economische Zaken en Klimaat.

Het afsprakenkader

Als een netwerkbedrijf, in nauwe samenwerking met haar aandeelhouders meent dat toetreding van de Staat als nieuwe aandeelhouder noodzakelijk is om in de kapitaalbehoefte te voorzien, zal het netwerkbedrijf op basis van het Afsprakenkader hiertoe een verzoek aan de Staat kunnen doen. In het Afsprakenkader is afgesproken hoe de Staat een dergelijk toetredingsverzoek zal beoordelen, welke eisen de Staat zal stellen aan een toetredingsverzoek en aan een daadwerkelijke deelneming als nieuwe aandeelhouder, alsmede de bijbehorende procesafspraken. Onderdeel daarvan zijn afspraken over waardering, prijsbepaling en de governance die van toepassing zullen zijn indien de Staat zal participeren. Als het toetredingsverzoek uiteindelijk resulteert in een daadwerkelijke deelneming van de Staat als nieuwe aandeelhouder worden de daarbij behorende afspraken vastgelegd in een participatieovereenkomst waarvan de kaders zijn afgesproken in het Afsprakenkader. In bijlage 3 zijn de belangrijkste elementen in het Afsprakenkader toegelicht.

Betrokkenheid gemeente als aandeelhouder

De aandeelhouders van Alliander hebben, vertegenwoordigd door de deelnemers in het grootaandeelhoudersoverleg (GAO), in de gesprekken met de Staat een zelfstandige en actieve rol gehad en zich daarbij laten bijstaan door de externe adviseurs KPMG en Houthoff. In de diverse werkgroepen was het GAO zowel ambtelijk als via onze externe adviseurs vertegenwoordigd. Daarnaast was er frequent (afstemmings)overleg tussen het GAO en de raad van bestuur van Alliander.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

Netwerkbedrijf Alliander beheert regionale energienetwerken en levert netwerk gerelateerde diensten op het gebied van complexe energie-infrastructuren en de openbare ruimte.

Door de gemeente Rheden zijn geen specifieke doelstellingen m.b.t. de participatie in Alliander geformuleerd; er is sprake van participatie op basis van een historisch gegroeide situatie. De gemeente heeft stemrecht via het platform Nuval namens de deelnemende gemeenten. Het percentage aandelen dat de gemeente Rheden heeft is 0,043%. Zeggenschap is daarmee uiterst minimaal.

4 Wat willen wij bereiken?

Het beoogde effect van het aandeelhouderschap van Alliander is 1. het borgen van het publiek belang in de vorm van een continue, betaalbare en betrouwbare stroomvoorziening en 2. het borgen van het financieel belang in de vorm van dividend waar de gemeente als aandeelhouder aanspraak op kan maken.

Het beoogde effect van instemming met het Afsprakenkader is gericht op het borgen van de financierbaarheid van de investeringen in de energie-infrastructuur en daarmee een continue, betaalbare en betrouwbare energievoorziening. In het Afsprakenkader is zoveel mogelijk rekening gehouden met het (financiële) aandeelhoudersbelang.

5 Wat gaan wij ervoor doen?

Het overeenkomen van een Afsprakenkader Kapitaalbehoefte Regionale Netwerkbedrijven is van belang vanuit diverse overwegingen. Het platform Nuval adviseert gemeenten om in te stemmen met het Afsprakenkader op de AvA van 19 april 2023. De belangrijkste argumenten daarvoor kunnen als volgt kort worden samengevat:

- a Investerings in de energie-infrastructuur zijn noodzakelijk.
- b Voor deze investeringen is extra financiering nodig.
- c Participatie van de Staat is (op termijn) van belang in het financieringsvraagstuk.
- d Het Afsprakenkader borgt financierbaarheid investeringen.
- e Afspraken in Afsprakenkader sluiten grotendeels aan op bestaande governance.
- f Er zijn nu geen directe consequenties voor de gemeenten en andere aandeelhouders.
- g De belangen van de (gemeentelijke) aandeelhouders zijn geborgd in (proces totstandkoming) Afsprakenkader.

6 Wat zijn de financiële consequenties?

Niet van toepassing. Het Afsprakenkader heeft geen directe (financiële) consequenties voor de huidige aandeelhouders van Alliander. De afspraken die voortvloeien uit het Afsprakenkader worden pas geïmplementeerd op het moment dat de Staat daadwerkelijk zou toetreden als aandeelhouder van Alliander. Eventuele toetreding van de Staat vereist in voorkomend geval goedkeuring door de AvA (en de gemeente als aandeelhouder).

7 Wat zijn de risico's?

Het is in het kader van onze klimaatopgave een belangrijke stap dat ook de Staat haar verantwoordelijkheid neemt en daarom stellen wij een positieve zienswijze voor, waarbij wij het risico aanvaarden dat de waarde van onze aandelen vermindert op het moment dat de Staat Alliander gaat ondersteunen en aandelen koopt. Dit vraagt overigens te zijner tijd een besluit van de AvA en dit zal dan ter goedkeuring aan de gemeenten worden voorgelegd.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?**Standpunt andere aandeelhouders**

Formeel is nog niet bekend of de andere (groot)aandeelhouders instemmen met het Afsprakenkader. Informeel is het beeld dat alle grootaandeelhouders de noodzaak van (toekomstige) participatie van de Staat onderschrijven. Het opgestelde Afsprakenkader wordt beschouwd als een noodzakelijke eerste stap en lijkt daarmee op een breed draagvlak te kunnen rekenen. Meer concreet hebben het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland en enkele colleges van burgemeester en wethouders in de regio Leiden al laten weten voornemens te zijn in te stemmen met het Afsprakenkader.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Alliander wordt geïnformeerd over het genomen besluit.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Het Afsprakenkader zelf wordt 2e helft 2028 geëvalueerd. In deze evaluatie zal gezamenlijk worden besproken of het Afsprakenkader bijdraagt aan de borging van de betrokken publieke belangen en werkt zoals bij het sluiten van het Afsprakenkader was beoogd.

Velp, 21 februari 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.